

Kindercentra Midden Nederland

Kind & Co

Pedagogisch werkplan

BSO 't Carillon

Mei 2019

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch werkplan voor de BSO-locatie BSO 't Carillon van KMN Kind & Co. Dit pedagogisch werkplan vormt samen met het Algemeen Pedagogisch Beleid één geheel en is bestemd als leidraad voor ons als medewerkers van BSO 't Carillon. Tevens is dit pedagogisch werkplan bedoeld als informatie voor ouders, zodat zij weten hoe er bij ons op de BSO wordt gewerkt. Zoals u in onze brochure 'Welkom bij KMN Kind & Co' kunt lezen, ziet KMN Kind & Co zichzelf als pedagogisch partner.

In het Algemeen Pedagogisch Beleid zijn de vier speerpunten uit de Mission Statement nader toegelicht, in dit pedagogisch werkplan werken we de vier basisdoelen verder uit zoals vastgelegd in de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang:

- Het bieden van (emotionele) veiligheid
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Overdracht van waarden en normen

KMN Kind & Co werkt volgens een kwaliteitszorgsysteem dat gebaseerd is op de PDCA cyclus. Dit houdt in dat wij kwaliteit zien als een continu proces. We werken aan de hand van afspraken die vastgelegd zijn in werkwijzen en procedures. Ons beleid en werkwijzen zijn opgenomen in het kwaliteitshandboek en ondersteunen de pedagogisch medewerkers bij het dagelijks handelen. Jaarlijks wordt middels interne audit onderzocht of onze werkwijzen en afspraken in de praktijk doeltreffend zijn, daarbij zijn we tevens alert op mogelijke verbeteringen.

Onze locaties worden jaarlijks geïnspecteerd door de GGD. De uitkomsten van een inspectie worden besproken met de pedagogisch medewerkers en de oudercommissie van de locatie. Het inspectierapport is te vinden op onze eigen websitepagina.

Het pedagogisch werkplan, het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid en wijzigingen in beleid worden jaarlijks besproken met de oudercommissie. Minimaal 1 x per 2 jaar wordt het werkplan bijgesteld en ter advisering voorgelegd aan de oudercommissie.

Mocht u toch nog informatie missen, dan kunt u hier altijd naar vragen bij de pedagogisch medewerker, senior pedagogisch medewerker of Clustermanager. Ook is in de brochure 'Welkom bij KMN Kind & Co' en op de website www.kmnkindenco.nl veel algemene en aanvullende informatie terug te vinden.

Wij wensen u veel leesplezier.

Team BSO 't Carillon

Datum: mei 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Inhoudsopgave	2
Algemene informatie	3
Onze accommodatie, de groepsruimten en basisgroepen	3
Basisgroepen	3
Onze buitenruimte	4
Onze openingstijden	4
Voor schooltijd	4
Het afnemen van een extra dag(deel).....	5
Beroepskracht - kindratio (BKR) en de ½ uurs- of 3 uursregeling	5
Onze (mid)dagindeling.....	7
Eten en drinken.....	7
Persoonlijke hygiëne.....	8
Oudercontacten: kennismaking, wennen, overdracht en ouderavonden	8
Mentorschap	9
Mijn KMN Kind & Co	9
Ouderavonden	9
De oudercommissie	9
Observeren en volgen.....	10
Zorgkinderen.....	10
Onze buitenschoolse opvang in de wijk; onze externe samenwerkingspartners.....	11
Pedagogische doelen	12
Het bieden van sociaal emotionele veiligheid.....	12
De rol van de pedagogisch medewerkers	12
De groepsruimte	12
De buitenspeelruimte.....	13
Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties	13
Spel & Speelgoed	13
Zelfstandigheid bevorderen, kindparticipatie.....	14
Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties.....	15
Overdracht van waarden en normen.....	15
Afspraken, regels en omgangsvormen	16
Gewenst en ongewenst gedrag	16
Omgaan met pestgedrag	16
Rituelen	16
De pedagogisch medewerkers.....	17
Deskundigheidsbevordering	17
Stagiaires, beroepskrachten-in-opleiding	17
Tot slot.....	18
Foto's	19

Algemene informatie

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen zich kunnen ontplooiën in een warme, veilige en stimulerende omgeving. Wij gaan uit van de behoefte van het kind, ingepast in de groep. Daarbij kijken wij vooral naar de mogelijkheden van het kind. Dit betekent dat wij op een positieve en uitnodigende manier met kinderen omgaan.

Wij bewaken de kwaliteit van onze opvang en proberen voortdurend deze kwaliteit te verbeteren. Dit doen wij door te werken volgens interne en externe kwaliteitseisen. Wij staan open voor op- en aanmerkingen van ouders. Wij kijken kritisch naar ons zelf en spreken elkaar aan op ons handelen. Onze deskundigheid vergroten wij door het bijwonen van professionaliseringsbijeenkomsten en door collegiale consultatie tijdens onze teambesprekingen.

Maar bovenal vergroten wij onze deskundigheid door te blijven kijken naar ieder kind dat aan onze zorg is toevertrouwd.

Onze accommodatie, de groepsruimten en basisgroepen

KMN Kind en Co heeft een algemeen pedagogisch beleidsplan ontwikkeld dat van toepassing is op alle opvang binnen KMN Kind en Co. Kinderen worden opgevangen in een sfeer van geborgenheid, veiligheid en vertrouwen. Deze sfeer realiseren onze medewerkers door het creëren van situaties die ervoor zorgen dat kinderen zich prettig voelen, vertrouwen hebben in eigen kunnen en voor zichzelf op kunnen komen. Hierdoor kunnen kinderen respect ontwikkelen voor zichzelf en anderen, positief in de maatschappij staan, zelfstandig zijn en sociaalvaardig. Wij doen dit met aandacht voor ieder kind en in een goede relatie met de ouders. Voor wat betreft de BSO houdt dit in dat wij kinderen een zo goed mogelijke opvang willen bieden als aanvulling op de opvoeding in de thuissituatie en op school tijdens de afwezigheid van ouders. Naast dat er allerlei verschillende knutsel-, sport- en spel activiteiten worden gedaan, hebben de kinderen ook nog de ruimte en vrijheid om naar eigen wens te spelen.

BSO 't Carillon bevindt zich op de benedenverdieping van Basisschool 't Carillon op de Overturelaan. Met uitzondering van het achterste lokaal wordt de gehele benedenverdieping gebruikt voor de BSO, te weten de voorste twee lokalen (speellokaal en creatief lokaal) en de aangrenzende hal. Wij maken gebruik van de hoofdingang rechts. Ook het kantoor en de keuken links naast de ingang zijn van de BSO.

De BSO is gezellig ingericht met diverse materialen en mogelijkheden om verschillende activiteiten te kunnen ondernemen. Zo is er een ruime keuze aan gezelschapspellen en constructie-, poppenhoek- en creatieve materialen. Er is een relaxhoek waar de kinderen lekker tot rust kunnen komen met bijvoorbeeld een (strip)boek.

Naast de groepen maakt de BSO ook gebruik van de gymzaal op de eerste verdieping. Hier kunnen de kinderen zich lekker bewegen en sport- en spelactiviteiten doen.

Basisgroepen

BSO 't Carillon biedt opvang aan maximaal 50 kinderen per dag. Binnen onze BSO hebben wij de volgende indeling in basisgroepen:

- Groep "breakdance" maximaal 20 kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar begeleid door twee pedagogisch medewerkers.
- Groep "trompet rettekete" maximaal 20 kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 jaar begeleid door twee pedagogisch medewerkers.
- Groep "rappers" maximaal 10 kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar begeleid door één pedagogisch medewerker.

Ieder kind heeft op de BSO een vaste tafel voor het eet- en drinkmoment uit school. Er is bewust voor gekozen om geen vaste begeleider aan tafel te hebben. Zo bouwen de kinderen een band op met alle leidsters en dit geldt ook andersom.

Wanneer nodig en mogelijk, voegen wij groepen samen. Wanneer samenvoegen niet mogelijk is en de kinderen dus naar hun 2^e basisgroep gaan, dan vragen wij hier vooraf toestemming van de ouders middels het toestemmingsformulier¹.

¹ Voor het samenvoegen van groepen aan het begin en einde van de dag, het incidenteel samenvoegen tijdens activiteiten in het kader van het opendeurenbeleid en in geval van vakanties, hoeft geen toestemming aan ouders te worden gevraagd.

Ook in vakanties kunnen er groepen worden samengevoegd. Ouders worden tijdig geïnformeerd over de samenvoeging van groepen, welke vaste pedagogisch medewerker aanwezig is en in welke groepsruimte of locatie de kinderen worden opgevangen.

In de vakanties wordt de locatie Carillon samengevoegd met de locatie Carillon-Buren. Overige BSO's uit Gouda, waarmee samengevoegd kan worden in de vakanties zijn:

- BSO De Cirkel
- BSO de Triangel
- BSO De Bijenkorf

Bovengenoemde BSO's werken nauw met elkaar samen. Dit uit zich onder andere in een overleg over vakantiethema's en uitstapjes.

Onze buitenruimte

Aan school ligt een mooi, ruim plein waar de kinderen heerlijk buiten kunnen spelen. Dit plein is omheind. Het speelplein bevindt zich zowel aan de rechter- als aan de linkerkant van het gebouw. Er is onder andere een zandbak, klimtoestel, glijbaan, tafel voor tafeltennis en een voetbalgedeelte. Er is buitenspeelmateriaal in de vorm van fietsjes, steppen en skelters aanwezig. Tussen de speeltoestellen zijn er open plekken, dit maakt het voor kinderen mogelijk om verschillende spellen te kunnen spelen. Wij zijn van mening dat het voor kinderen belangrijk is om veel en vaak naar buiten te gaan.

Onze openingstijden

Wij zijn vier dagen per week, aansluitend op school, geopend:

- maandag, dinsdag en donderdag van 15:00 uur tot 18:30 uur.
- Vrijdag van 11:45 uur tot 18:30 uur

Tijdens de algemeen erkende feestdagen zijn wij gesloten; zo ook eens in de vijf jaar op bevrijdingsdag.

Na de zomervakantie 2019 gaat de school over op een continu-rooster en veranderen onze openingstijden naar: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 14.30 tot 18.30 uur.

In de schoolvakantie is de BSO geopend vanaf 7.30 uur tot 18.30 uur. Op maandag, dinsdag en donderdag is dit op de locatie BSO 't Carillon. Op woensdag en vrijdag is de opvang op een andere locatie in Gouda. Ouders krijgen ruim van tevoren via de nieuwsflits te horen waar de opvang plaatsvindt.

Wij vragen de ouders hun kind tussen 7.30 en 9.30 uur te brengen in verband met het activiteitenprogramma. Vanaf 17.00 uur is er gelegenheid om de kinderen te komen halen. Op de woensdag en vrijdag dienen de ouders hun kind naar de BSO te brengen waar de opvang deze dag is en daar ook weer op te halen, tenzij anders wordt gecommuniceerd. In verband met samenvoeging in de vakanties is soms ook mogelijk dat kinderen van andere BSO's naar ons worden gebracht.

Mochten ouder(s) hun een kind een keertje later willen brengen (in een schoolvakantie of tijdens studiedagen) of eerder willen halen, dan is dat geen probleem. Wel vragen wij dit door te geven aan de pedagogisch medewerkers van de desbetreffende groep.

Als het kind door iemand anders dan door de ouder(s) wordt opgehaald, dan dienen ouders dat aan ons door te geven, anders geven wij het kind niet mee!

Voor schooltijd

De BSO 't Carillon biedt op alle dagen vanaf 7.30 uur voorschoolse opvang aan de kinderen van de basisschool 't Carillon en Carillon Buren. Tijdens de voorschoolse opvang vangen onze pedagogisch medewerkers uw kind op voor de start van school. Er is gelegenheid een zelf meegenomen ontbijt te eten. Verder kiest uw kind zelf wat het wil doen: een boek lezen, in de speelhoek spelen of een spelletje doen. Onze medewerker zorgt ervoor dat uw kind op tijd op school is.

De medewerker brengt om 08.15 uur eerst de kinderen van 't Carillon groep 1 en 2 in de klas en zorgt voor een overdracht naar de leerkracht. De overige kinderen mogen zelfstandig naar de klas. Daarna worden de kinderen naar Carillon Buren, de locatie aan de Geerpolderweg, gebracht.

Het afnemen van een extra dag(deel)

Wanneer ouders incidenteel een extra dag(deel) willen afnemen, dan leggen zij dat voor aan een pedagogisch medewerker en/of clustermanager van de locatie. Deze bepaalt of het kan. Behalve dat zij hierbij rekening houdt met het aantal kinderen en pedagogisch medewerkers op de groep, bekijkt zij ook of het goed is voor het welzijn van het kind/de groep.

Een toegekende extra- of ruildag(deel), wordt in Groepsportaal vastgelegd en kan, in overleg met de ouders, op een andere groep of op een andere locatie plaatsvinden.

Wanneer ouders structureel een extra dag(deel) willen afnemen, dan leggen zij dat voor aan de afdeling planning. Deze bepaalt of dit binnen de eigen basisgroep kan.

Als dit niet kan, overlegt de afdeling planning met de clustermanager of het kind (zo lang het nodig is) op een andere groep geplaatst kan worden. Als de clustermanager in overleg met de pedagogisch medewerker verwacht dat dit voor het welzijn van het kind en de andere groep geen problemen oplevert, dan wordt (tijdelijke) plaatsing voor desbetreffend dag(deel) aan de ouders voorgesteld.

Beroepskracht - kindratio (BKR) en de ½ uurs- of 3 uursregeling

De BKR is het aantal pedagogisch medewerkers in verhouding tot het aantal kinderen op de groep. Deze verhouding is afhankelijk van de leeftijd van de aanwezige kinderen. Voor het bepalen van de juiste BKR volgen wij de landelijke richtlijnen (www.1ratio.nl). Ook als we groepen samenvoegen.

Tijdens schooldagen:

- Op maandag, dinsdag en donderdag is de BSO geopend van 15.00 uur tot 18.30 uur. Op deze dagen voldoen we aan de BKR van 15.00 uur tot 18.30. Na de zomervakantie van 14.30 tot 18.30 uur.

Op vakantie- en studiedagen:

- Op vakantie- en studiedagen is de BSO geopend van 7.30 uur tot 18.30 uur. Op deze dagen voldoen we aan de BKR van 7.30 uur tot 13.00 uur van 14.00 en tot 18.30.

Op bepaalde momenten van de (mid)dag kijken wij af van de BKR en maken wij op schooldagen gebruik van de ½ uursregeling en op vakantie- en studiedagen van de 3 uursregeling².

In de regel is dit aan het begin en einde van de dag als er minder kinderen aanwezig zijn op de BSO en tussen de middag als de pedagogisch medewerkers pauzeren. Op die momenten hoeven niet alle pedagogisch medewerkers aanwezig te zijn. Hier stemmen we onze diensten en de pauzes op af.

Schooldagen:

Tijdens schooldagen is de BSO op maandag, dinsdag en donderdag geopend van 15.00 uur tot 18.30 uur. Op vrijdag is de BSO geopend van 11.45 tot 18.30 uur. Op deze dagen voldoen we aan de BKR van 15.30 uur tot 18.30 uur. Op schooldagen zijn de pedagogisch medewerkers bij aanvang van de opvang niet allemaal aanwezig, omdat er ook kinderen moeten worden opgehaald van de Geerpolderweg, Carillon Buren. Alle medewerkers zijn tot 18.30 uur aanwezig, dus aan het einde van de middag kijken wij niet af. Na de zomervakantie 2019 veranderen de openingstijden zoals eerder genoemd.

Op vakantie- en studiedagen:

Aan het begin en eind van de dag voegen wij groepen samen. Tijdens schoolvakanties zijn aan het begin en einde van de dag minder kinderen aanwezig op de BSO, waardoor op die momenten niet alle pedagogisch medewerkers aanwezig hoeven te zijn. Wij houden hier rekening mee bij het inroosteren van personeel.

In de schoolvakanties/studiedagen wordt er in principe geroosterd in diensten van 9,5 uur en een uur pauze per medewerker. Het uitgangspunt is dat de gezamenlijke pauze op een BSO-locatie nooit langer is dan 1 uur en plaats heeft over het algemeen plaats tussen 13.00 en 15.00 uur. Tijdens pauzemomenten dragen wij er altijd zorg voor dat minimaal de helft van het benodigd aantal medewerkers (afgerond naar boven) aanwezig is.

---

² Gedurende de schoolweken mag op de BSO maximaal een half uur per dag worden afgeweken van de BKR. Op vakantie- en studiedagen (bij aaneengesloten openstelling van 10 uur of meer) kan maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste BKR. Gedurende deze uren wordt minimaal de helft van de vereiste beroepskrachten ingezet. (De tijden waarop wordt afgeweken kan per weekdag verschillen, maar moet wel per week hetzelfde zijn.)

Omdat wij pas kort voor de vakantie weten hoeveel kinderen er op vakantiedagen komen, beschrijven wij hier hoe wij voldoen en afwijken van de BKR aan de hand van het aantal op te vangen kinderen per dag. De exacte situatie op de desbetreffende dag kunnen de ouders vinden/lezen in de nieuwsbrief en de locatie van de vakantieopvang.

De volgende mogelijkheden zijn er:

- maximaal 10 kinderen aanwezig: dan is er minimaal één medewerker die om 7.30 begint en om 18.30 eindigt. In pauzetijd zal zij vervangen worden óf zij draait een korte dienst die later wordt overgenomen door een andere medewerker.
- maximaal 20 kinderen: er zijn twee medewerkers aanwezig.
  - 7.30 tot 17.00 (vroegedienst)
  - 9.00 tot 18.30 (late dienst)

Voldoen aan BKR	Niet voldoen aan BKR
07.30 - 08.30	08.30 - 09.00
09.00 - 13.00	13.00 - 14.00
14.00 - 17.00	17.00 - 17.30
17.30 - 18.30	

- maximaal 30 kinderen: er zijn drie medewerkers aanwezig en zij werken als volgt:
  - 7.30 tot 17.00 (vroegedienst)
  - 8.30 tot 17.30 (tussen dienst.) *
  - 9.30 tot 18.30 (late dienst)

Voldoen aan BKR	Niet voldoen aan BKR
07.30 - 08.30	08.30 - 09.00
09.00 - 13.00	13.00 - 14.00
14.00 - 17.00	17.00 - 17.30
17.30 - 18.30	

- maximaal 40 kinderen: er zijn 4 medewerkers aanwezig en zij werken als volgt:
  - 7.30 tot 17.00 (vroegedienst)
  - 8.15 tot 17.15 (tussen dienst)
  - 8.45 tot 17.45 (tussen dienst)
  - 9.30 tot 18.30 (late dienst)

Voldoen aan BKR	Niet voldoen aan BKR
07.30 - 08.30	08.30 - 09.00
09.00 - 13.00	13.00 - 14.00
14.00 - 17.00	17.00 - 17.30
17.30 - 18.30	

- maximaal 50 kinderen: er zijn 5 medewerkers aanwezig en zij werken als volgt:
  - 2 medewerkers van 7.30 tot 16.30
  - 1 medewerker van 8.30 tot 17.30
  - 2 medewerkers van 9.30 tot 18.30

Voldoen aan BKR	Niet voldoen aan BKR
07.30 - 08.30	08.30 - 09.00
09.00 - 13.00	13.00 - 14.00
14.00 - 17.00	17.00 - 17.30
17.30 - 18.30	

Per schoolvakantie organiseren wij vaak een uitje. Op deze dag voldoen wij aan de BKR. Op de eigen locatie wordt opgestart en geëindigd met de eigen medewerkers. Ouders worden in de

vakantienieuwsbrief op de hoogte gebracht van het vakantieprogramma en wanneer welk uitje is gepland.

Onze (mid)dagindeling

De middagindeling van BSO 't Carillon. De kinderen zijn om 15:00 uur uit. De kinderen die les hebben op de Overturelaan komen zelfstandig naar de BSO. Zij worden hier opgevangen door de pedagogisch medewerker(s) en mogen dan vrij spelen. Kinderen van 't Carillon Geerpolderweg, die naar de BSO op de Overturelaan komen, worden opgehaald met de taxi of fietsen onder begeleiding naar de BSO op de Overturelaan.

Als iedereen er is volgt een rustig eetmoment. De kinderen eten crackers en fruit en krijgen drinken (limonade of water). De kinderen kunnen dan deelnemen aan activiteiten die door de pedagogisch medewerkers worden aangeboden. Deze kunnen plaatsvinden in de groepen, de hal van school, in de gymzaal of buiten. Daarnaast kunnen kinderen ervoor kiezen om vrij te spelen. Om 17:00 volgt er nog een eetmoment. Dit is vaak een koekje, ontbijtkoek, soepstengel etc. Er staan gedurende de dag kannen drinken en bekers klaar, zodat de kinderen zelf drinken kunnen pakken als ze willen. Na het eetmoment mogen de kinderen weer vrij spelen en/of doorgaan met een activiteit totdat ouders de kinderen komen halen.

Tijdens de vakanties verschilt de dagindeling van de reguliere opvangdagen. Hieronder ziet u de tijdschema's in beeld.

Het programma in tijdsbeeld:

Reguliere opvangdagen:

15:00 - 15:30 uur:	Binnenkomst bij BSO
15.30 - 15:45 uur:	Eet- en drinkmoment
15.45 - 17:00 uur:	Activiteit/vrij spel
17:00 - 17:10 uur:	Eetmoment
17:10 - 18:30 uur:	Activiteit/vrij spel en opruimen

Vakantiedagen/studiedagen

07:30 - 09:30 uur:	Binnenkomst bij BSO
10:00 - 10:30 uur:	Eet- en drinkmoment
10:30 - 12:00 uur:	Activiteit
12:00 - 13:00 uur:	Lunch
13:00 - 15:00 uur:	Activiteit/vrij spelen
15:00 - 15:30 uur:	Eet- en drinkmoment
15:30 - 16:30 uur:	Activiteit/vrij spelen
16:30 - 17:00 uur:	Eet- en drinkmoment
17:00 - 18:30 uur:	Vrij spelen totdat ouders komen

Wij streven ernaar, zeker voor de jongste kinderen, om met de leerkracht informatie uit te wisselen, want het is prettig om te weten hoe de schooldag is verlopen en of er bijzonderheden zijn.

Wanneer u uw kind ophaalt, vertelt de pedagogisch medewerker het een en ander over de dag. Het kan ook zijn dat de activiteiten van de dag in het ouderportaal staan beschreven. Algemene mededelingen voor ouders staan op het mededelingenbord direct rechts bij binnenkomst.

Verspreid over de studie/vakantiedag zijn er meerdere pedagogisch medewerkers aanwezig. Dit maakt het mogelijk dat wij van 7.30 tot 18.30 uur open kunnen zijn. Uiteraard zorgen wij ervoor dat ouders de vaste pedagogisch medewerker zien tijdens het brengen en/of halen van de kind(eren). Een vast gezicht is belangrijk, zowel voor het kind als ouder.

In vakanties zal op bepaalde dagen sprake zijn van bijzondere groepsactiviteiten. Ouders worden hier bijtijds, via de Nieuwsflits van op de hoogte gesteld.

Eten en drinken

Samen eten/drinken is belangrijk. Samen eten/drinken is gezellig en versterkt het onderlinge contact. Deze momenten geven structuur aan de dag.

Om ongeveer 15:30 uur zijn alle kinderen aanwezig. Er worden fruit en crackers gegeten en wat gedronken. Dit vindt plaats aan de tafels in de lokalen en in de gangruimte. De kinderen eten aan een vaste tafel en onder leiding van een pedagogisch medewerker. Oudere kinderen helpen mee om alles klaar te zetten en kunnen aan tafel helpen met inschenken en het smeren van de crackers.

Het is een gezellig moment met elkaar en het versterkt het onderlinge contact met de kinderen. De kinderen kunnen vertellen over hoe de schooldag is geweest en wat hen bezig houdt. Op deze manier creëren wij een warme en huiselijke sfeer. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen hun verhalen kwijt kunnen en hier onderling, maar ook met de pedagogisch medewerker(s), over kunnen praten. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om op elkaar te reageren en elkaar te laten uitpraten. Zij dragen er zorg voor dat alle kinderen in de gelegenheid zijn om wat te vertellen.

Dieet/allergie

We houden zoveel mogelijk rekening met dieetwensen. Indien een kind allergisch is of een dieet volgt, dan vragen wij ouders de pedagogisch medewerker hiervan op de hoogte te brengen. KMN Kind & Co houdt zich het recht voor over te gaan tot het opstellen van een aanvullende plaatsingsovereenkomst.

We overleggen met ouders of het nodig is dat zij dieetproducten voor hun kind meegeven. Alleen bij verwijzing door huisarts en/of consultatiebureau kunnen de gemaakte kosten voor dieetproducten die gebruikt worden tijdens de buitenschoolse opvang gedeclareerd worden bij de clustermanager (op grond van kassabonnen).

KMN Kind & Co stelt zich tot doel om een positieve bijdrage te leveren aan een gezonde ontwikkeling én leefstijl van kinderen. Dit komt onder andere tot uiting in ons voedingsbeleid. Meer informatie vindt u op de website en ons ouderportaal "Mijn KMN Kind & Co".

In ons voedingsbeleid zijn ook richtlijnen voor traktaties opgenomen. Deze richtlijnen worden in overleg met de oudercommissie besproken en verder aangevuld. Vervolgens worden alle ouders over de richtlijnen geïnformeerd via de Nieuwsflits.

Persoonlijke hygiëne

Wij leren de kinderen persoonlijke hygiëne, door hen na wc-gebruik en voor het aan tafel gaan, de handen met zeep te laten wassen. Wij geven hierin natuurlijk het juiste voorbeeld.

Oudercontacten: kennismaking, wennen, overdracht en ouderavonden

Als een kind bij ons komt, nemen wij de tijd voor een kennismakingsgesprek met de ouders, zodat wij zoveel mogelijk informatie over het kind van hen krijgen. Het kennismakingsgesprek en de rondleiding met kind en ouders wordt zoveel mogelijk door de mentor gedaan. Tijdens de kennismaking wordt aan ouders verteld hoe wij op de BSO omgaan met de kinderen en hoe wij met ouders informatie uitwisselen, waardoor een goede onderlinge afstemming ten behoeve van het kind mogelijk is. Vaak hebben de ouders en kind dan al een rondleiding gehad door het gebouw, zodat zij zich al een voorstelling hebben kunnen maken van de BSO en hoe er gewerkt wordt. Ook wordt aan ouders en kind getoond waar het kind zijn persoonlijke spullen kan bewaren. We beschikken over een kast waar de kinderen allemaal een eigen lade hebben om hun eigen spulletjes op te bergen.

Het kennismakingsgesprek en de rondleiding met kind en ouders wordt zoveel mogelijk door de mentor gedaan.

Tijdens het kennismakingsgesprek worden er desgewenst wenafspraken met de ouder gemaakt. De opbouw van de wenperiode wordt tijdens het kennismakingsgesprek genoteerd op het formulier 'Checklist kennismakingsgesprek', dit formulier wordt door ouders ondertekend zodat de afspraken voor beide partijen helder zijn. Gedurende twee weken kan het kind een oplopend aantal uren op de groep waarin het kind geplaatst is, wennen. Bijvoorbeeld de eerste dag 1,5 uur en de tweede dag 3 uur. Het wennen vindt in de regel plaats als de plaatsingsovereenkomst is ingegaan. De wenafspraken kunnen per kind verschillend zijn.

Bij een interne wenperiode kan het kind een aantal keren op de nieuwe groep geplaatst worden gedurende de afgesproken wenmomenten in een periode van maximaal 2 weken.

Met de ouders wordt afgesproken dat zij dan telefonisch bereikbaar zijn, zodat zij zo nodig hun kind kunnen ophalen.

Als een kind doorstroomt naar een andere groep binnen de organisatie, wordt afhankelijk van het kind, in een periode van maximaal 2 weken voorafgaand aan de plaatsing in een nieuwe groep, wenafspraken gemaakt gelijkend op de wenperiode van nieuwe kinderen (zie hierboven).

Wij vinden een goede en regelmatige overdracht essentieel en nemen hiervoor de tijd. Wanneer ouders bij de BSO binnenkomen worden zij altijd begroet, hiermee geven wij de ouders het gevoel dat zij worden gezien. Daarna wordt er een korte overdracht gedaan naar de ouders. Hierin vertellen de pedagogisch medewerkers wat het kind heeft gedaan op de BSO en eventuele bijzonderheden. Als de kinderen zelfstandig naar huis gaan, neemt de pedagogisch medewerker via de mail of een telefoongesprek eens in de zoveel tijd contact op met de ouder om te informeren of er nog bijzonderheden zijn. Wel vragen we ouders om af en toe eens langs te komen zodat we elkaar toch af en toe eens spreken.

Mentorschap

Ieder kind heeft een vaste pedagogisch medewerker als mentor. Vanaf de start van de opvang ontfermt de mentor zich over het kind en is het vaste aanspreekpunt voor het kind, ouders en collega's. De mentor zorgt dat het kind kennis maakt met de andere pedagogisch medewerkers en de kinderen in de groep. Op deze manier leert het kind geleidelijk om te gaan met het dagritme en de groepsnormen en leren het kind en de mentor elkaar kennen.

De mentor volgt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind en verkrijgt deze informatie ook van de andere betrokken pedagogisch medewerkers. Hiertoe heeft de mentor overleg met de clustermanager en/of senior pedagogisch medewerker en collega's, waarin het welbevinden van individuele kinderen, hun gedrag en ontwikkeling en de groepsinteracties centraal staan. Op deze manier wordt met elkaar afgestemd hoe het kind het beste begeleid kan worden in zijn ontwikkeling en er zo goed mogelijk kan worden ingespeeld op de behoeften van het kind. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere (externe) professionals (met toestemming van ouders). Als een kind overgaat naar een andere groep of locatie, krijgt het een andere mentor en vindt er een overdracht plaats.

Mijn KMN Kind & Co

Als ouder bent u via Mijn KMN Kind & Co 'live' betrokken bij de belevenissen van uw kind op de BSO. Mijn KMN Kind & Co is een online afgesloten omgeving, waar o.a. nieuwsbrieven, facturen en jaaropgaven terug te vinden zijn. Maar er is meer. Pedagogisch medewerkers houden via Mijn KMN Kind & Co registraties bij rondom eten, drinken en overige activiteiten bij. Daarnaast worden er regelmatig foto's geplaatst van uw kind. Van deze foto's kunt u op ieder gewenst moment een fotoboekje uitprinten als herinnering voor later.

Nieuw in 2018 in het groepsportaal is dat u zelf uw kind in kunt schrijven voor de vakanties. Met Mijn KMN Kind & Co vindt u alles op één plek, dat is wel zo overzichtelijk!

Ouderavonden

In regio West is ervoor gekozen om een regionale ouderavond te organiseren voor ouders van meerdere BSO'S. Hierdoor is de opkomst hoger en kan er meer diepgang plaatsvinden tijdens de bijeenkomst. In de afgelopen periode zijn de volgende thema's besproken; gezonde kinderopvang, seksuele ontwikkeling van het jonge kind en het gebruik van social media.

De thema's worden bepaald door het regiomanagement middels de input van de pedagogisch medewerkers, ouders en maatschappelijke thema's. De oudercommissie kan, indien gewenst, een ouderavond organiseren in overleg met de clustermanager.

De oudercommissie

Wij horen graag de mening en visie van ouders. Dat is voor ons een vanzelfsprekende zaak. BSO 't Carillon heeft tot op heden (nog) geen oudercommissie. Zo'n oudercommissie heeft minimaal drie keer per jaar overleg met de clustermanager.

De oudercommissie heeft een adviserende functie ten aanzien van onderwerpen als voedingsaangelegenheden, het pedagogisch werkplan en veiligheid en gezondheid. De taken en verantwoordelijkheden van de oudercommissie staan beschreven in het Reglement OC Kindercentrum KMN Kind & Co, dat u kunt vinden op onze website.

BSO 't Carillon heeft aantoonbare acties ondernomen om een oudercommissie op te zetten maar is hierin nog niet geslaagd. In 2016 hebben wij ouders gevraagd om actief met ons mee te denken en te lezen.

Onderwerpen waarover ouders in de gelegenheid worden gesteld om advies uit te brengen zijn:

- de kwaliteit van de opvang (met betrekking tot de kwaliteit van het personeel, de groepsbezetting en het pedagogisch beleid)
- het algemeen beleid op het gebied van voeding en opvoeding
- veiligheid en gezondheid
- openingstijden
- aanbieden van Voorschoolse Educatie
- spel- en ontwikkelingsactiviteiten
- regelingen inzake de behandeling van klachten
- wijzigingen van de prijs van kinderopvang
- Inspectierapport GGD

Daarnaast informeren wij alle ouders over wijzigingen en nieuw beleid middels een nieuwsbrief. Wij blijven ons actief inspannen om een oudercommissie in te stellen.

Naast de oudercommissie van BSO 't Carillon is er nog een overkoepelende centrale oudercommissie (COC). Deze vertegenwoordigt alle oudercommissies binnen KMN Kind & Co, die de COC hebben gemandateerd. Deze centrale oudercommissie adviseert over beleidsmatige onderwerpen (gevraagd en ongevraagd) en over voor ouders belangrijke onderwerpen (coc@kmnkindenco.nl).

Observeren en volgen

Kijken naar kinderen en de groep geeft iedere dag stof tot praten met collega's en ouders. Om "het praten over en kijken naar" gericht te doen, maken wij gebruik van de observatiemethode 'Werken aan Welbevinden'.

Deze jaarlijkse observatie richt zich zowel op de individuele kinderen, als op de groep. Met behulp van observatielijsten beschrijft de pedagogisch medewerker het kind in zijn omgeving, het kind in relatie tot de volwassene en het kind in relatie tot andere kinderen. Zo kan het welzijn en de ontwikkeling van het individuele kind en de kinderen in de groep goed worden gevolgd en gestimuleerd. Kinderen vanaf 8 jaar vullen hun eigen lijst in. Ook ouders worden uitgenodigd om een beeld te schetsen van hun kind en zijn/haar ervaringen in de groep. De observatieverslagen worden bewaard in het kinddossier op de locatie.

Aan de hand van de observaties vinden de 10-minutengesprekken plaats. De mentor biedt ouders jaarlijks een 10-minutengesprek aan, waarin de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met ouders wordt besproken. Deze gesprekken worden bij voorkeur door de mentor gevoerd.

De pedagogisch medewerkers observeren na de eerste drie maanden opvang bij de BSO op het algemeen welbevinden, aansluitend volgt er een gesprek met de ouders om overeen te komen met de bevindingen.

Naast de individuele observaties wordt er jaarlijks een groepsobservatie uitgevoerd.

Indien er naar aanleiding van het jaarlijkse 10-minutengesprek bijzonderheden zijn of afspraken met ouders worden gemaakt, wordt dit genoteerd en toegevoegd aan het kinddossier.

De uitkomsten van de kindobservaties worden onder leiding van de senior pedagogisch medewerker besproken in de kindbesprekingen. Deze kindbesprekingen vinden gemiddeld 1 maal per 6 weken plaats.

Zorgkinderen

Wanneer wij ons zorgen maken over een kind, zal de mentor (en/of leidinggevende) dit zo snel mogelijk met de ouders bespreken en overleggen hoe hier (met elkaar) mee om te gaan. Als de zorg blijft voortbestaan of als pedagogisch medewerkers behoefte hebben aan pedagogische ondersteuning, kan een intern deskundige ingeschakeld worden. In overleg met de intern deskundige wordt de zorgvraag geconcretiseerd en de aanpak besproken met het team en de ouders. In geval er behoefte is aan een extra observatie van een kind, wordt hiervoor altijd eerst toestemming aan ouders gevraagd. Daarnaast kan de senior pedagogisch medewerker/clustermanager een van de medewerkers kwaliteit (pedagoog) raadplegen om gezamenlijk te overleggen wat mogelijke vervolgstappen zijn. Ook kunnen de medewerkers kwaliteit het team ondersteunen bij het

concretiseren van de zorgvraag en bij het doorverwijzen naar de juiste externe instanties. Deze stappen, inclusief de communicatie met ouders hierover en de evaluatiemomenten, zijn vastgelegd in de procedure 'Signaleren in de opvang'.

Soms vraagt een kind meer specialistische begeleiding dan wij als organisatie kunnen bieden. In dat geval wordt er contact gelegd met (of verwijzen we ouders door naar) keten- en/of zorgpartners zoals het consultatiebureau, de huisarts of het buurt-/zorgteam.

In geval van ernstige zorg over een kind, die niet door ouders erkend of herkend wordt, kunnen er na intern overleg, vervolgstappen worden gezet. Dit wordt terug gekoppeld aan de ouders. De zorg kan ook gemeld worden in de Verwijs Index Risicjongeren (VIR).

Indien nodig, maakt KMN Kind & Co gebruik van de landelijke Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling.

Onze buitenschoolse opvang in de wijk; onze externe samenwerkingspartners.

BSO 't Carillon is gelegen in IKC 't Carillon in Gouda. De contacten met school zijn goed. Er wordt overlegd over het gebruik van de ruimtes en als er bijzonderheden zijn. Daarnaast stemmen wij zoveel mogelijk thema's met elkaar af en vieren wij gezamenlijk Sinterklaas en Kerst. Wij werken steeds meer toe naar een doorgaande lijn voor de kinderen van 07.30 tot 18.30 uur.

BSO 't Carillon ligt in een kindvriendelijke wijk. Er is een waterspeeltuin in de buurt, waar wij in de zomer graag gebruik van maken. Naast de BSO is een speeltuintje waar wij verschillende spellen kunnen doen. Ook nemen we de kinderen weleens mee om boodschappen voor de BSO te doen.

Tijdens studie- en vakantiedagen worden er regelmatig uitstapjes georganiseerd. Hierbij kunt u denken aan verschillende sport- en spelactiviteiten en workshops. We proberen ervoor te zorgen dat de uitjes in de vakantieperiode over de verschillende dagen worden verspreid, zodat alle kinderen een keer mee kunnen.

Voor het maken van uitstapjes is er een procedure ontwikkeld. Hierin staat beschreven onder welke voorwaarden en omstandigheden pedagogisch medewerkster en kinderen uitstapjes kunnen maken. Tijdens het intakegesprek wordt aan ouders toestemming gevraagd voor deelname aan de uitstapjes.

Pedagogische doelen

Binnen KMN Kind & Co werken wij vanuit de vier pedagogische basisdoelen zoals deze zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. In een veilige en gezonde omgeving bieden wij kinderen:

- Sociaal emotionele veiligheid
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

Hierbij houden we rekening met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden.

Het bieden van sociaal emotionele veiligheid

Wij willen de kinderen in de gelegenheid stellen om zich bij ons te ontwikkelen en te ontspannen in een veilige omgeving. Daarom hechten wij veel belang aan het scheppen van zowel een fysieke als een sociaal emotioneel veilige omgeving voor het kind. Hoe doen we dit?

- We gaan op een sensitieve en responsieve manier met kinderen om
- Tonen respect voor hun autonomie
- Stellen grenzen aan en bieden structuur voor het gedrag van kinderen

Hierbij sluiten wij aan bij waar het kind gezien zijn ontwikkeling aan toe is, begeleiden het hierbij en prikkelen het kind door het in nieuwe situaties te brengen.

Een voorbeeld van hoe wij aansluiten bij het kind is: De opvangmiddag wordt zoveel mogelijk gestart met een gezamenlijk eet- en drinkmoment op de basisgroep begeleidt door een vaste pedagogisch medewerker. Zo krijgen we een goede indruk van het welbevinden van de kinderen en kunnen zij hun verhaal over school kwijt. Ook worden de activiteiten voor de middag met de kinderen doorgenomen, zodat zij daarna een keuze kunnen maken.

De rol van de pedagogisch medewerkers

Om te bereiken dat een kind zich bij ons emotioneel zo veilig mogelijk voelt, vinden wij het belangrijk dat vertrouwde personen het kind begeleiden. Daarom werken wij zoveel mogelijk met vaste pedagogisch medewerkers en vaste invalkrachten.

De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van de kinderen van hun groep. Zij spreken de kinderen aan vanuit een positieve houding en houden hierbij rekening met de ontwikkelingsfase van het kind.

Onze pedagogisch medewerkers:

- staan open voor de kinderen en gaan op de juiste manier in op hun behoeften, signalen en ontwikkeling
- tonen persoonlijke betrokkenheid en uiten gericht positieve gevoelens naar de kinderen
- geven kinderen de ruimte om zich te ontwikkelen in een veilige context
- hebben respect voor het individuele kind en zijn sociale en culturele achtergrond
- begeleiden, stimuleren, motiveren de kinderen
- corrigeren ongewenst gedrag en leggen uit waarom zij het gedrag (niet het kind) afkeuren
- zijn in staat tot een open communicatie met ouders en collega's.

Een voorbeeld van hoe wij onze de verbinding opvang–thuis vormgeven is: De pedagogisch medewerkers verkrijgen tijdens het kennismakingsgesprek die informatie van ouders en kind die nodig is om aan te kunnen sluiten bij de behoeften van het kind. Specifieke informatie, afspraken over eetgewoonten en andere bijzonderheden in de omgang met het kind, worden vastgelegd en gedeeld met collega's. Op deze manier kunnen we zo goed mogelijk rekening houden met de eigenheid van ieder kind.

De groepsruimte

Wij zorgen voor veilige groepsruimtes door bijvoorbeeld het plaatsen van verwarming ombouw, plaatjes op de stopcontacten, bescherm strips voor de scharnieren van de deur, maar sluiten sommige risico's bewust niet uit. Wij vinden het namelijk belangrijk om kinderen te leren omgaan met kleine risico's. Dit stimuleert hun gevoel van zelfredzaamheid en zelfvertrouwen en is goed voor hun ontwikkeling. Om zicht te houden op kleine risico's en tijdig te anticiperen op eventuele onveilige situaties, registreren en evalueren wij de (kleine) ongevallen. Daarnaast voeren wij periodiek een risico-inventarisatie uit, zodat wij alert blijven op een veilige en gezonde omgeving. Hoe we dit doen staat beschreven in ons Veiligheids- & Gezondheidsbeleid.

Ook houden wij minimaal 1x per jaar een ontruimingsoefening, met als doel dat wij precies weten wat te doen wanneer er een calamiteit plaatsvindt.

De buitenspeelruimte

Net als binnen, brengt het spel van kinderen risico's met zich mee. Ze kunnen struikelen, tegen elkaar opbotsen, vallen en zichzelf verwonden. Het hoort er allemaal bij, maar toch is het goed om risico's te beperken. Daarom zijn er preventieve maatregelen genomen en geldt voor het buitenspelen een aantal algemene afspraken.

De buitenspeelruimte is aangrenzend aan de school waarin de BSO is gehuisvest. Het terrein is omheind met een hek. Dit hek heeft een open toegang en hier maken de medewerkers afspraken over met de kinderen, benoemd in de risico-inventarisatie. Kinderen met een zelfstandigheidscontract mogen alleen buiten spelen. De pedagogisch medewerker checkt hen dan om de 15 minuten. Als de jongere kinderen buiten gaan spelen gaat er een pedagogisch medewerker mee. Ook hierbij houden wij rekening met de BKR en is er dus 1 medewerker op 10 kinderen buiten. Ouders kunnen toestemming geven dat hun kind zonder toezicht kan buitenspelen door dit in het formulier 'toestemming BSO' aan te geven en te ondertekenen.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Als wij spreken over persoonlijke competenties, bedoelen wij dat het kind zich ontwikkelt tot een persoon, die in staat is om steeds zelfstandiger te functioneren, allerlei soorten problemen op te lossen en die zich goed kan aanpassen aan veranderende omstandigheden. Dit bereikt het door persoonlijkheidskenmerken als zelfvertrouwen, veerkracht, flexibiliteit, zelfstandigheid, creativiteit en weerbaarheid op te bouwen. Hiertoe dagen wij kinderen spelenderwijs uit om hun motorische en cognitieve vaardigheden, hun taalvaardigheden en creatieve vaardigheden verder te ontwikkelen. Onze pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen hierbij door aan te sluiten bij hun ontwikkelingsniveau en rekening te houden met de eigenheid van ieder kind. Door een breed en gevarieerd aanbod van speelgoed, spel en activiteiten, dragen wij er zorg voor dat alle ontwikkelingsgebieden worden gestimuleerd.

Een voorbeeld hoe wij dit in ons dagprogramma verwerken is: Wij werken met een vaste (mid)dagindeling waarin ruimte is voor nieuwe/leuke/spannende situaties/activiteiten die kansen bieden voor gesprekken en 'leermomenten', zoals samen sport en spel activiteiten bedenken in samenspraak met de kinderen, veel buiten spelen, je eigen "gezonde" traktatie maken, naar de gymzaal, creatieve activiteiten en deelnemen aan diverse workshops. Deze indeling wordt iedere dag toegepast. Dit geeft rust en overzicht aan de kinderen. Zij weten hierdoor waar zij aan toe zijn en hoe een middag eruit ziet.

Spel & Speelgoed

Spelen is bij uitstek een manier om de wereld en jezelf te ontdekken. Het is een veel omvattend middel om verschillende aspecten van de persoonlijkheidskenmerken te stimuleren en te ontwikkelen. Denk aan het ontdekken van verschillende materialen, leren hoe speelgoed gebruikt moet worden, hoe je kunt delen, hoe je rekening met elkaar kunt houden, leren op elkaar te wachten. Kortom, spelen stelt het kind in staat te leren hoe materialen en speelgoed, de mensen en de wereld in elkaar steken. Maar niet te vergeten betekent spelen ook plezier maken, samen of alleen!

Wij zorgen ervoor dat er afwisselend speelgoed op de groepen is. Wij hebben zoveel mogelijk open kasten en laten het kind zelf bepalen waarmee het wil spelen. Natuurlijk stimuleren wij een kind dat altijd hetzelfde kiest, om ook eens iets anders te gaan doen, maar wij dwingen niet. Ook stimuleren wij de kinderen om in iedere geval even buiten te gaan spelen.

We maken geen onderscheid tussen jongens- of meisjesspeelgoed. Zo voetballen de meisjes ook en spelen de jongens met poppen.

Wij zorgen voor uitdagend speelgoed. Dit betekent dat wij daarom op de 'jongste' groep ander speelgoed hebben dan op de 'oudste' groep. Het moet aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het kind en op zijn behoefte om te onderzoeken, te ontspannen en te ontdekken. Spelen is leuk en daarom moet het niet te moeilijk zijn, maar ook niet te makkelijk.

De kinderen krijgen bij ons de gelegenheid om zowel individueel als in groepsverband te spelen.

De kinderen van de buitenschoolse opvang zijn al erg zelfstandig en praten mee over het aan te schaffen speelgoed en het programma (kinderparticipatie). Omdat er genoeg materiaal aanwezig is, adviseren wij om geen speelgoed en dergelijke mee te geven. Spullen kunnen stukgaan of kwijt raken. KMN Kind & Co is niet aansprakelijk voor het zoekraken of kapot gaan van eigendommen van kinderen of ouders op de locatie.

Kinderparticipatie wordt bij ons vorm gegeven doordat de kinderen op de BSO mogen meedenken over hoe zij vinden dat de opvang zou moeten zijn. Op vaste momenten zoals bij de jaarlijkse observaties en tijdens de eetmomenten kunnen zij hun wensen kenbaar maken.

Wij werken op de BSO met een vast activiteitschema gekoppeld aan bepaalde thema's die zoveel mogelijk aansluiten bij de thema's van de school. Per dag is een activiteit voor de kinderen van 4 tot 7 en een activiteit voor de kinderen van 7 tot 12. Met deze activiteiten willen wij een aantal dingen bereiken:

- Extra uitdaging bieden voor de kinderen
- Aanspreken van verschillende kennisgebieden
- Leren van elkaar
- Samenwerken

Na het fruitmoment beginnen wij hiermee. Wij streven ernaar om rond 17.00 uur klaar te zijn met de activiteit. Mocht dit niet het geval zijn dan wordt er na het eetmoment mee verder gegaan of krijgen de kinderen de mogelijkheid om dit een andere dag af te maken. Bij het maken van de activiteiten houden we rekening met verschillende kennisgebieden. Er wordt voor gezorgd dat er activiteiten zijn op het gebied van koken, spel, bewegen, theater, creatief. We gaan ook zo veel mogelijk naar buiten. Dit kan zijn met vrij spel of een georganiseerde activiteit.

Onze kinderen zitten in (stam) groepen in drie verschillende ruimtes. De activiteiten zijn zowel in als buiten hun vaste stamgroep. Omdat er binnen de verschillende ruimtes verschillende activiteiten zijn, kunnen de kinderen zelf kiezen. Ze komen hierdoor andere leeftijdsgenootjes en pedagogisch medewerkers tegen en ze spelen eens in een andere ruimte. Daarnaast biedt het kinderen de mogelijkheid om mee te doen aan activiteiten die specifiek zijn afgestemd op hun interesse en ontwikkelingsniveau. Belangrijk aandachtspunt bij het werken in wisselend samengestelde groepen is natuurlijk de veiligheid en overzichtelijkheid voor de kinderen. De pedagogisch medewerkers kennen alle kinderen en de kinderen weten bij wie zij terecht op het moment als er iets is.

Vakantie activiteiten

De behoefte van kinderen aan een activiteit in de vakantie is groter dan tijdens schoolweken. Op een vakantiedag vinden de meeste kinderen een onderbreking in het vrije spel prettig, ze hebben dan behoefte aan een uitdaging. Bovendien bevordert een gezamenlijke activiteit de sfeer in de groep. Samen met de BSO's in de regio Gouda wordt voor iedere vakantie een thema bedacht en uitgewerkt in een vakantie draaiboek. Een aantal weken voor de vakantie maken de pedagogisch medewerkers van de locaties aan de hand van het uitgewerkte thema een vakantieplanning.

Hierbij wordt rekening gehouden met het aantal kinderen dat in die vakantieweek aanwezig zal zijn. Er kunnen bijvoorbeeld knutselactiviteiten, kook-/bakactiviteiten, ren-/spring-/behendighedsactiviteiten buiten en/of een speurtocht georganiseerd worden. Vaak betrekken de pedagogisch medewerker de kinderen bij het bedenken van de activiteiten.

Zelfstandigheid bevorderen, kinderparticipatie

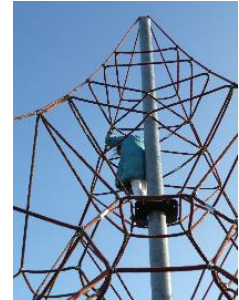
Op BSO 't Carillon - Overturelaan vinden wij het belangrijk om een omgeving te creëren waarin het kind zich optimaal kan ontwikkelen. Het gevoel van welbevinden heeft hierin een grote rol. Dit kan echter niet los staan van het ervaren van autonomie en het gevoel dat het kind zelf iets kan bijdragen aan de (groeps)sfeer. De pedagogisch medewerkers laten kinderen geleidelijk dingen zelfstandig uitvoeren. Dit geeft een kind het gevoel iets zelfstandig te kunnen doen, maar laat ook weten dat een kind mee telt en erbij hoort. De pedagogisch medewerkers hebben hier een belangrijke rol in en ondersteunen kinderen bij het zelfstandig worden.

Bij het zelfstandig worden is het ook van belang om kinderen onderling met elkaar te laten beslissen, waarbij ze leren om rekening met elkaar te houden. beslissen, waarbij ze leren om rekening met elkaar te houden. Het samenzijn in een groep is een goede kans om te oefenen hoe het is om samen

te denken, samen te praten, wanneer nodig compromissen te sluiten en samen te gaan beslissen.

Bij de pedagogisch medewerkers ligt de taak om bij deze oefening in participatie te ondersteunen. Participatie helpt kinderen om zelfstandig te worden, zonder de relatie met hun omgeving uit het oog te verliezen. Kinderen leren dan ook om verantwoordelijkheid te dragen.

Op BSO 't Carillon helpen de kinderen met het opstellen van afspraken en regels. Hierover hebben wij regelmatig gesprekjes met de kinderen. Wat vinden wij belangrijk? Of juist lastig? De afspraken maken wij met elkaar en worden opgehangen in de vorm van groepsregels. De regels zijn positief geformuleerd, zodat het kind weet wat wel mag of wat het wel kan doen.

Ook geven de kinderen hun ideeën over de inrichting van de lokalen. We kijken met elkaar naar het spel materiaal. Door hier met elkaar over te gaan praten, nadenken en beslissen, wordt dit voor kinderen eigen en vertrouwd.

Daarnaast helpen kinderen de pedagogisch medewerkers bij de dagelijkse taken van een BSO middag. Denk bijvoorbeeld aan het maken van limonade en het inschenken daarvan of het uitdelen van fruit en ontbijtkoek, maar ook het opruimen van de groep.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties

De mens is een sociaal wezen.

In de praktijk betekent dit dat een kind al vanaf de geboorte samen met anderen dingen doet, immers zonder de ander (lees: ouder/verzorger) zou het kind niet (kunnen) overleven.

Bij het ontwikkelen van de sociale competenties gaat het om samenzijn en samen dingen doen. Door de kinderen te begeleiden in hun interacties brengen wij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden bij, waardoor zij steeds zelfstandiger relaties met anderen leren opbouwen en onderhouden.

Ook leren kinderen veel van wat zij (om zich heen) zien, zowel van andere kinderen als van ons. Wij zijn ons bewust van onze voorbeeldfunctie en ons sleutelwoord hierbij is 'wederzijds respect'.

Voorop staat bij ons dat het kind zich kan ontplooien. Wij stimuleren dan ook dat het initiatieven neemt waardoor het zelfvertrouwen kan groeien. Wij zorgen er hierbij voor dat het kind zichzelf en/of een ander geen schade berokkent.

Naarmate een kind ouder wordt leert het steeds beter om rekening te houden met de ander. Dat betekent dat hij zich meer zal kunnen inleven in de ander. Anderen hebben ook gevoelens. Dus leren wij het kind om te wachten op elkaar, om geen speelgoed af te pakken, om te delen en samen te spelen. Soms leren wij het kind om juist wat meer voor zichzelf op te komen.

Om kinderen uit te dagen tot samenspelen zetten pedagogisch medewerkers gerichte activiteiten en materialen in en wijzen zij de kinderen op elkaars talenten.

Wij stimuleren kinderen in het zelf oplossen van conflicten. Lukt dat niet of moeilijk, dan ondersteunen wij hen. De rol van de pedagogisch medewerkers verandert mee met de ontwikkeling van het kind, van zorgen voor naar steeds meer begeleiden van de kinderen.

Overdracht van waarden en normen

Op de buitenschoolse opvang maken kinderen deel uit van een groep. Deze is vaak breder en meer divers dan een doorsnee gezin. Dit betekent dat het kind al vroeg kennis maakt met de verscheidene aspecten van de verschillende culturen in de Nederlandse samenleving.

Wij stimuleren de kinderen om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving.

Wij vinden het belangrijk om op respectvolle wijze met elkaar om te gaan en dragen er zorg voor dat de kinderen elkaar (leren) respecteren. Wij zijn hun voorbeeld hierin. Dit uit zich onder andere in hoe wij dagelijks met elkaar en met de kinderen omgaan. We zijn vriendelijk, luisteren naar elkaar en werken samen. In de omgang met elkaar zijn we beleefd en noemen elkaar bij de naam. Wij leren het kind om op zijn beurt te wachten, andere kinderen niet te onderbreken, groepsregels na te leven. Maar ook in wat we doen zijn wij hun voorbeeld. We laten zien hoe je respectvol met materiaal en speelgoed omgaat, hoe je gebruik maakt van het meubilair in de groep etc. Kortom, wij leren het

kind regels, zodat het nu kan functioneren in een groep en later actief kan deelnemen in de maatschappij.

Wij houden rekening met de eigenheid van ieder kind en met de eigenheid van de cultuur waarin het kind opgroeit. Dat betekent dat wij het kind benaderen als individu, maar het ook vragen rekening te houden met de afspraken en regels binnen de buitenschoolse opvang.

Afspraken, regels en omgangsvormen

In elke groep zijn afspraken nodig om met elkaar samen te leven. Daarom hebben wij afspraken, regels en omgangsvormen opgesteld, zodat de kinderen op een positieve en respectvolle manier met elkaar om (leren) gaan.

Onze eigen huis-/groepsregels staan hieronder beschreven/hangen op de groep:

- In de gang lopen we, buiten mogen we rennen.
- We praten met onze praatstem, de schreeuwstem is voor buiten.
- Aan tafel wachten we op elkaar.
- We laten elkaar uitpraten.
- Het speelgoed blijft in de hoeken waar het hoort.
- Klaar met spelen? Dan ruimen we ons speelgoed op.
- Komen we ergens niet uit dan proberen we dit eerst zelf op te lossen. Lukt dit niet dan gaan we naar onze mentor.
- Conflicten lossen wij op met onze stem en zonder handen.

De algemene voorwaarden van KMN Kind & Co, die natuurlijk ook voor onze buitenschoolse opvang gelden, staan beschreven in het boekje 'Welkom bij KMN Kind & Co'.

Gewenst en ongewenst gedrag

Wij gaan ervan uit dat gedrag, over het algemeen, aangeleerd is en dat het dus ook weer afgeleerd kan worden. Wij proberen gewenst gedrag te bereiken door het te stimuleren, door daaraan aandacht te schenken en/of te prijzen. Ongewenst gedrag wordt benoemd en wij proberen dit te voorkomen of om te buigen door grenzen te stellen, te corrigeren of te negeren.

Het belonen en stimuleren van gewenst gedrag, heeft meer effect dan het corrigeren van ongewenst gedrag en is daarom een belangrijk uitgangspunt in ons pedagogisch handelen.

Soms ontkomen wij er echter niet aan om in te grijpen. Wij wijzen dan het kind niet af, maar wel zijn (ongewenste) gedrag. Wij corrigeren het kind door het uit de situatie te halen of door het even apart te nemen. Na enkele ogenblikken benaderen wij het kind weer, leggen hem de reden van de correctie uit en vragen hem of hij weer verder (mee) wil spelen.

Omgaan met pestgedrag

Elk kind moet zich veilig voelen op de opvang. Daarom hebben wij afspraken over hoe wij met elkaar omgaan op de BSO (de huisregels) en wat we doen als we pestgedrag signaleren. Deze afspraken richten zich zowel op het bestrijden van een acuut pestprobleem als op het voorkómen van pesten. In geval van een acuut pestprobleem gaan we in gesprek met het gepeste kind en de pester(s) volgens een vast stappenplan. Ook gaan we in gesprek met de betrokken ouders en eventueel de school om samen tot een oplossing te komen. Daar zijn wij met zijn allen verantwoordelijk voor. Meer informatie vindt u op onze website en Mijn KMN Kind & Co.

Rituelen

Er zijn veel gelegenheden in een jaar om bij stil te staan, zoals verjaardagen, afscheid, Sinterklaas, Suikerfeest, Kerst. Dit doen wij dan ook en het maakt een jaar overzichtelijk en feestelijk. Het vieren van verjaardagen en feesten versterkt het gevoel van bij elkaar horen.

De verjaardag: Het ene kind vindt het leuker om in de belangstelling te staan dan het andere kind. Bij een verjaardag informeren wij vooraf hoe het kind de verjaardag wil vieren en of er een traktatie is. Het kind mag zelf kiezen of hij/zij wil dat er gezongen wordt of dat het alleen een cadeautje uit de cadeaubak wil pakken. Zo doet ieder kind dit op een manier die bij hem/haar past.

De pedagogisch medewerkers

Wij hechten groot belang aan professioneel, deskundig opgeleid personeel. Onze pedagogisch medewerkers en invalkrachten zijn opgeleid volgens de kwaliteitseisen die in de CAO worden gesteld. Veel pedagogisch medewerkers hebben daarnaast nog aanvullende scholing gevolgd.

Deskundigheidsbevordering

Om goede zorg te waarborgen, worden de pedagogisch medewerkers regelmatig bijgeschoold. Deze bijscholing wordt verzorgd door zowel interne als externe deskundigen.

Verder zijn wij elkaars coach en zijn er regelmatig teambijeenkomsten over bepaalde thema's in het vakgebied. Ook wordt er 1x per jaar met iedere (pedagogisch) medewerker een functioneringsgesprek gehouden, een structureel evaluatiemoment om onze kwaliteit en de daarvoor gewenste deskundigheid van medewerkers te monitoren en vergroten.

Ons aanbod ten aanzien van deskundigheidsbevordering varieert en is afhankelijk van de behoeften. De afspraken daarover zijn vastgelegd in ons scholingsbeleid.

Jaarlijks wordt een scholingsplan gemaakt. In dit plan zijn in ieder geval opgenomen:

- scholing bedrijfshulpverlening en kinder-EHBO
- pedagogisch verdieping
- cursussen gericht op speciale doelgroepen, zoals kinderen met een VE-indicatie
- bijeenkomsten met een maatschappelijk thema zoals pesten/social mediagebruik etc.

Stagiaires, beroepskrachten-in-opleiding

KMN Kind & Co is een erkend leerbedrijf. Wij vinden het belangrijk om een bijdrage te leveren aan het opleiden van toekomstige beroepskrachten. Daarom werken er bij ons op diverse locaties beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires. Beroepskrachten-in-opleiding werken, afhankelijk van de competenties die zij al hebben behaald, gedurende hun studie in toenemende mate als pedagogisch medewerker binnen de formatie. Stagiaires staan boventallig op de groep en mogen onder bepaalde voorwaarden incidenteel binnen de formatie worden ingezet.

Daarbij geldt (vanaf 1 januari 2018) dat op een locatie maximaal 33% van de formatie die volgens de BKR nodig is, mag worden ingevuld met beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires.

Zowel beroepskrachten-in-opleiding als stagiaires worden in de praktijk begeleid door praktijkbegeleiders die hen coachen bij het werken aan hun competenties en hun leerproces evalueren en beoordelen. Op deze manier worden zij maximaal ondersteund om een goede pedagogisch medewerkers te worden.

Andere volwassenen

Al onze pedagogisch medewerkers en stagiaires zijn in het bezit van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG).

Tot slot

Wij hopen dat u dit pedagogisch werkplan met plezier heeft gelezen en dat voor u duidelijk is hoe wij binnen BSO 't Carillon werken.

Mocht u toch nog vragen hebben, dan zullen onze pedagogisch medewerkers, de senior of de clustermanager hier graag antwoord op geven. Ook tips en adviezen horen wij graag.

Dit pedagogisch werkplan zal regelmatig worden besproken binnen de teams en minimaal eens in de twee jaar worden bijgesteld.

Met vriendelijke groeten,

Team BSO 't Carillon

Foto's

Speellokaal

De hal

De Stint